

Suvestinė redakcija nuo 2010-09-10 iki 2023-03-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [29-1062](#), i. k. 1072330ISAK0003D-98

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL RALSTONIA SOLANACEARUM (SMITH) YABUUCHI ET AL. KENKSMINGOJO ORGANIZMO FITOSANITARINĖS KONTROLĖS IR FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ TAIKymo TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2007 m. vasario 28 d. Nr. 3D-98

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [113-3285](#); 2010, Nr. 12-559) 4 straipsnio 3 dalies 4 punktu bei įgyvendindamas 2006 m. liepos 14 d. Komisijos direktyvą 2006/63/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvos 98/57/EB dėl *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kontrolės II–VII priedus (OL, 2006 L 206, p. 36):

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

1. T v i r t i n u *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kenksmingojo organizmo fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisykles (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymą Nr. 242 „Dėl Bulvių rudojo puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [79-3350](#)).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3D-98

RALSTONIA SOLANACEARUM (SMITH) YABUUCHI ET AL. KENKSMINGOJO ORGANIZMO FITOSANITARINĖS KONTROLĖS IR FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ TAIKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šių taisyklių tikslas – užtikrinti sistemingą *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al – bulvių rudojo puvinio ir augalų vytulio sukėlėjos, t. y. bakterijos (toliau – kenksmingasis organizmas), fitosanitarinę kontrolę (toliau – kontrolę), siekiant aptikti kenksmingąjį organizmą, užkirsti kelią jam atsirasti ir išplisti, o aptikus kenksmingąjį organizmą, nustatyti jo išplitimą bei užkirsti kelią jam toliau plisti ir kontroliuoti, stengiantis išnaikinti.

2. Šiose taisyklėse numatytą bulvių rudojo puvinio fitosanitarinę kontrolę atlieka ir fitosanitarijos priemonės naudoja Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

II. FITOSANITARINIAI TYRIMAI

3. Tarnyba, vadovaudamasi atitinkamais metodais, atlieka kasmetinius sistemingus oficialius tyrimus, ieškodama kenksmingojo organizmo:

3.1. bulvių (*Solanum tuberosum* L.) stiebagumbiuose ir augaluose;

3.2. pomidorų (*Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw) augaluose, išskyrus vaisius ir sėklas;

3.3. laukiniuose bulvinių šeimos augaluose;

3.4. paviršinio vandens, naudojamo laistymui ar purškimui, telkiniuose;

3.5. skystose atliekose, kurios atsiranda pramoninio perdirbimo arba pakavimo metu;

3.6. esant reikalui, kitose medžiagose (pvz., auginimo terpėje, dirvožemyje, kietose atliekose).

4. Bulvės tikrinamos imant stiebagumbių mėginius pagal Tarnybos direktoriaus patvirtintą kenksmingojo organizmo nustatymo ir diagnozavimo metodiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

5. Patikrinimo ir kontrolės metodai nustatomi remiantis pagrįstais moksliniais principais bei kenksmingojo organizmo biologija, reglamentuojant bandinių skaičių, kilmę, stratifikaciją ir bandinių ėmimo laiką. Patikrinimai susideda iš:

5.1. tiriant bulves:

5.1.1. augančių pasėlių vizualinio patikrinimo tinkamu metu ir (arba) bandinių ėmimo iš sėklinių ir kitų bulvių jų augimo metu arba esančių sandėliuose. Šie bandiniai yra vizualiai patikrinami, perpjaunant stiebagumbius;

5.1.2. tikrinant laboratorijoje sėklines ir kitas bulves, taikant tinkamą metodą;

5.2. tiriant pomidorus vegetacijos metu atliekamas augalų vizualinis patikrinimas. Tyrimai atliekami bent jau tų augalų, kurie yra skirti profesionaliam naudojimui.

6. Šiose taisyklėse apibūdintos įvairios procedūros atliekamos:

6.1. diagnozuojant bulvių rudąjį puvinį ir bulvių bei pomidorų augalų bakterinį vytulį;

6.2. nustatant kenksmingąjį organizmą bulvių gumbų mėginiuose;

6.3. atpažįstant kenksmingąjį organizmą.

7. Tyrimams reikalingos medžiagos, t. y. augimo terpės, buferiai, tirpalai, reagentai, ruošiami Tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

III. FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS

8. Kiekvienu įtariamo paplitimo atveju Tarnyba turi atlikti laboratorinį tyrimą, taikant 6 punkte nustatytas procedūras, siekiant patvirtinti arba paneigti įtariamą paplitimą.

9. Belaukiant, kol bus patvirtintas arba paneigtas 8 punkte minimas įtariamasis paplitimas, jeigu buvo pastebėti kenksmingojo organizmo sukelti ligos vizualiniai simptomai arba atliekant greito nustatymo bandymą (bandymus) buvo gautas teigiamas rezultatas, Tarnyba:

9.1. uždraudžia augalų arba jų stiebagumbių judėjimą iš visų partijų ar siuntų, iš kurių buvo paimti bandiniai, išskyrus Tarnybos kontroliuojamus, ir su sąlyga, kad buvo nustatyta, jog nekyla pastebimo kenksmingojo organizmo išplitimo pavojaus;

9.2. imasi priemonių nustatyti pirminį įtariamo išplitimo šaltinį;

9.3. remdamasi įvertintos rizikos laipsniu, taiko atitinkamas papildomas apsaugos priemonės, ypač dėl augalinės medžiagos auginimo ir dėl sėklinių bulvių siuntų judėjimo, išskyrus bulves, minimas 9.1 punkte, išaugintas toje vietoje, iš kurios buvo paimti šiame punkte minimi bandiniai, kad būtų išvengta kenksmingojo organizmo plitimo.

10. Kiekvienu įtariamu užkrėtimo atveju, kurį patvirtino teigiamas atrankos bandymo (bandymų) atsakymas, arba visais kitais atvejais, pritaikius bet kurį kitą oficialiai patvirtintą metodą ir, kol yra laukiama rezultatų patvirtinimo arba paneigimo, privalo būti sulaikyti ir atitinkamai saugomi, kol bus užbaigti darbai pagal minėtą metodą:

10.1. visi atrinkti stiebagumbiai, ir, jei įmanoma, visi atrinkti augalai;

10.2. bet kurie likę ekstraktai ir atrankos bandymui paruošta papildoma medžiaga, pavyzdžiui, imunofluorescencinės skaidrės;

10.3. visi atitinkami dokumentai.

11. Jei kenksmingojo organizmo buvimas buvo patvirtintas, turi būti atskiriama ir atitinkamai mažiausiai vieną mėnesį po pranešimo saugoma:

11.1. visa 10 punkte nurodyta medžiaga;

11.2. užkrėsto pomidoro arba baklažano bandinys, į kurį buvo inokuliuotas stiebagumbio arba augalo ekstraktas;

11.3. išskirta kenksmingojo organizmo kultūra.

12. Tais įtariamo paplitimo atvejais, kai kitai ES šaliai kyla augalinės medžiagos arba paviršinių vandenų užkrėtimo pavojus, Tarnyba, atsižvelgdama į rizikos laipsnį, privalo nedelsdama pranešti apie minėto įtariamo paplitimo detales minėtai ES šaliai. Gavusi tokį pranešimą iš kitos ES šalies, Tarnyba imasi atitinkamų apsaugos priemonių.

13. Jeigu pagal patvirtintus metodus atlikus laboratorinius tyrimus kenksmingojo organizmo buvimas bandinyje patvirtinamas, Tarnyba, atsižvelgdama į pagrįstus mokslinius principus, kenksmingojo organizmo biologiją ir konkrečias gamybos, pateikimo į rinką ir kenksmingojo organizmo augalų šeiminių apdorojimo sistemas, turi:

13.1. augalinės medžiagos atveju:

13.1.1. atlikti tyrimus, siekdamą nustatyti užkrėtimo laipsnį ir pirminį šaltinį (šaltinius), bent jau tiriant visas klonavimo požūrius susijusias sėklinių bulvių atsargas:

13.1.1.1. auginimo vietų patikrinimą:

13.1.1.1.1. kuriose yra arba buvo auginamos bulvės, per klonus susijusios su kenksminguoju organizmu užkrėstomis bulvėmis;

13.1.1.1.2. kuriose yra arba buvo auginami pomidorai, kilę iš tų pačių šaltinių, kaip ir kenksminguoju organizmu užkrėsti pomidorai;

13.1.1.1.3. kuriose yra arba buvo auginamos bulvės ar pomidorai, kurie buvo oficialiai kontroliuojami, įtarus kenksmingojo organizmo buvimą;

13.1.1.1.4. kuriose yra arba buvo auginamos bulvės, per klonus susijusios su galimai užkrėstomis bulvėmis, augusiomis produkcijos vietose, kuriose, kaip patvirtinta, aptiktas kenksmingasis organizmas;

13.1.1.1.5. kuriose yra auginamos bulvės ir pomidorai, esantys užkrėstų auginimo vietų kaimynystėje, įskaitant ir tokias šių produktų auginimo vietas, kurios tiesiogiai ar per bendrą tiekėją tarpusavyje dalijasi gamybos įranga ir priemonėmis;

13.1.1.1.6. kuriose laistymui ir purškimui naudojami paviršiniai vandenys, gaunami iš tokių šaltinių, kurie buvo patvirtinti arba yra įtariami esantys užkrėsti kenksminguoju organizmu;

13.1.1.1.7. kuriose laistymui ir purškimui naudojami paviršiniai vandenys yra imami iš šaltinio, kuriuo taip pat naudojasi ir kitos gamybos vietos, patvirtintos arba įtariamos kenksmingojo organizmo užkrėtimu;

13.1.1.1.8. kuriose yra arba buvo patvinę paviršiniai vandenys, įtariami arba patvirtinti esą užkrėsti kenksminguoju organizmu;

13.1.1.2. laistymui arba purškimui naudojamų paviršinių vandenų, kurie buvo užtvindę kenksminguoju organizmu užkrėstą lauką (laukus) arba auginimo vietą (vietas), patikrinimą;

13.1.2. pripažinti užkrėstais augalinę medžiagą, siuntą ir/arba partiją, iš kurios buvo paimti bandiniai, bei mechanizmus, transporto priemonės, talpas, konteinerius, sandėlius ar jų dalis ir visus kitus objektus, įskaitant ir pakavimo medžiagą, kuri lietsi su augaline medžiaga iš kurios buvo paimti bandiniai. Taip pat pripažinti užkrėstais lauką (laukus), saugomų pasėlių plotą (plotus) ir gamybos vietas, kuriose buvo nuimtas augalinės medžiagos derlius ir iš kurių buvo paimti bandiniai. Pripažinti užkrėstais lauką (laukus), gamybos vietą (vietas), ir, jei reikia, saugomų pasėlių plotus, iš kurių bandiniai buvo paimti auginimo metu;

13.1.3. nustatyti galimo užkrėtimo laipsnį, atsiradusį prieš derliaus nuėmimą ir po jo, auginimo metu, laistymo ar purškimo metu ar per klonus, susijusius su užkrėsta produkcija. Galimai užkrėstais objektais laikoma:

13.1.3.1. augalinė medžiaga, auginama gamybos vietoje, pripažintoje užkrėsta pagal 13.1.2 punktą;

13.1.3.2. augalinės medžiagos gamybos vieta (vietos), susijusi su augaline medžiaga, kuri pripažinta užkrėsta pagal 13.1.2 punktą, įskaitant ir tas gamybos vietas, kurios tiesiogiai ar per bendrą tiekėją dalijasi gamybos įrenginiais ir priemonėmis;

13.1.3.3. augalinė medžiaga, išauginta arba buvusi gamybos vietose, nurodytose 13.1.3.2 punkte, tuo metu, kai buvo aptiktas užkrėtimas;

13.1.3.4. patalpos, į kurias patenka augalinė medžiaga iš aukščiau paminėtų gamybos vietų;

13.1.3.5. mechanizmai, transporto priemonės, konteineriai, talpos ar jų dalys ir visi kiti objektai, įskaitant pakavimo medžiagą, kurie galėjo liestis su augaline medžiaga, pripažinta užkrėsta pagal 13.1.2 punktą;

13.1.3.6. bet kuri sandėliuojama augalinė medžiaga, kuri lietsi su bet kuriais įrenginiais arba objektais, išvardytais 13.1.3.5 punkte, prieš juos išvalant ir dezinfekuojant;

13.1.3.7. augalinė medžiaga, kuri atlikus tyrimus pagal 13.1.1 punktą, skirtą nustatyti užkrėtimo laipsnį ir pirminį šaltinį ir bandymus, tiriant tuos bulvių gumbus ar augalus, kurie yra susiję seserinio ar motininio klonavimo požūriu, ir tiriant tuos pomidorų augalus, kurie kilę iš tų pačių šaltinių, kaip ir augalinė medžiaga, pripažinta užkrėsta, kuri galėjo būti užkrėsta per kloninį ryšį, ir kurie, kaip buvo nustatyta, neužkrėsti kenksminguoju organizmu, tačiau užkrėtimo galimybė dėl kloninės kilmės yra didelė;

13.1.3.8. augalinės medžiagos gamybos vieta (vietos), kuriose buvo augalinė medžiaga, nurodyta 13.1.3.7 punkte;

13.1.3.9. gamybos vietos, kuriose naudojamas laistymas ar purškimas vandeniui, pripažintu užkrėstu pagal 13.1.2 punktą;

13.1.3.10. augalinė medžiaga, išauginta laukuose, kurie buvo užtvindyti paviršiniais vandenimis, kurie, kaip patvirtinta, yra užkrėsti kenksminguoju organizmu;

13.1.4. paženklinanti teritoriją, į kurią įeitų užkrėsti objektai pagal 13.1.2 punktą, galimai užkrėsti objektai pagal 13.1.3 punktą ir galimas kenksmingojo organizmo išplitimas, įskaitant:

13.1.4.1. kaimynystėje esančias gamybos vietas, kuriose auginama 3 punkte minėta augalinė medžiaga;

13.1.4.2. sėklinių bulvių atsargų bendrą gamybą ir sunaudojimą;

13.1.4.3. gamybos vietas, kuriose augalinė medžiaga laistoma arba purškiama paviršiniais vandenimis tada, kai gresia ar grėsė pavojus, kad paviršiniai vandenys gali nutekėti iš gamybos vietų, kurios yra pripažintos užkrėstomis, arba jas užtvindyti;

13.2. dėl kitų augalų šeimininkų kultūrų, išskyrus paminėtus 13.1 punkte, kai yra nustatyta, jog augalinei medžiagai kyla pavojus:

13.2.1. atlikti tyrimus 13.1.1 punkte nustatyta tvarka;

13.2.2. pripažinti užkrėstais kenksmingojo organizmo augalus šeimininkus, iš kurių buvo paimtas bandinys;

13.2.3. nustatyti galimą užkrėtimą pagal 13.1.3 punktą ir pažymėti teritorijos ribas pagal 13.1.4 punktą;

13.3. dėl paviršinio vandens telkinių (įskaitant skystas atliekas iš pramoninio perdirbimo ir pakavimo patalpų, kuriose yra dirbama su sąraše pateiktomis augalinėmis medžiagomis) ir šalia augančių laukinių bulvinių šeimos augalų šeimininkų, jei augalinių medžiagų produkcijai kyla užkrėtimo pavojus per drėkinimą, purškimą arba paviršinių vandenų užtvindymą:

13.3.1. atlikti paviršinių vandenų ir laukinių bulvinių šeimos augalų šeimininkų, jei tokių yra, bandinių tyrimus, įskaitant tyrimus, atliekamus tam tikru nustatytu metu, siekiant nustatyti užkrėtimo laipsnį;

13.3.2. pripažinti užkrėstais paviršiaus vandenis, iš kurių buvo paimtas bandinys (bandiniai) tyrimui, remiantis 13.3.1 punkte minimu tyrimu;

13.3.3. nustatyti galimą užkrėtimą ir paženklinanti užkrėstą teritoriją, atsižvelgiant į nustatytą užkrėtimą pagal 13.3.2 punktą ir į galimai nustatytą užkrėtimą pagal 13.1.3 punktą, taip pat nustatyti:

13.3.3.1. gamybos vietą (vietas), kurioje auginama augalinė medžiaga yra užkrėstų paviršinių vandenų kaimynystėje ar kuriai gresia pavojus būti užtvindytai tuo vandeniu;

13.3.3.2. bet kokių pavienį vandens telkinį, kaip nors susijusį su pripažintais užkrėstais paviršiniais vandenimis;

13.3.3.3. vandens telkinius, susisiekiančius su laikomu užkrėstu paviršiniu vandeniu, atsižvelgiant į:

13.3.3.3.1. užkrėsto vandens srauto kryptį ir greitį;

13.3.3.3.2. laukinių bulvinių šeimos augalų šeimininkų buvimą.

14. Sėklinės bulvės turi atitikti Specialiuosius reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika turi nustatyti augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, juos įvežant į visas Europos Sąjungos valstybes nares ir Lietuvos Respubliką bei jose gabenant, ir specialiųjų reikalavimų dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į kai kurias saugomas zonas ir gabenimo jose, kuriuos nustato visos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-264 (Žin., 2003, Nr. 81-3712; 2009, Nr. [34-1319](#)), ir Privalomųjų rinkai tiekiamų sėklinių bulvių reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2000, Nr. [56-1673](#); 2010, Nr. [91-4826](#)), nuostatas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

15. Šių taisyklių 14 punkte sėklinių bulvių patikrinimas atliekamas:

15.1. tais atvejais, kai kenksmingųjų organizmų buvo aptikta šalyje auginamose sėklinėse

bulvėse:

15.1.1. tiriant ankstesnes dauginimo stadijas, įskaitant pradinę klonų atranką, ir sistemiškai tiriant pagrindinius sėklinių bulvių klonus;

15.1.2. arba tais atvejais, kai nustatyta, kad nėra kloninio ryšio, tiriant visus elitinės (pagrindinės) kategorijos sėklinių bulvių klonus arba ankstesnes dauginimo stadijas, įskaitant ir pirminę klonų atranką;

15.2. kitais atvejais tiriamas kiekvienas augalas, naudojamas pirminei kloninei atrankai, arba elitinės (pagrindinės) kategorijos sėklinių bulvių tipiniai mėginiai, arba ankstesnių dauginimo stadijų mėginiai.

IV. SUNAIKINIMO TVARKA

16. Tarnyba užtikrina, kad augalinės medžiagos, pripažintos užkrėsta, negalima sodinti ir kad jai bus taikomos sunaikinimo priemonės:

16.1. sudeginimas;

16.2. panaudojimas gyvulių pašarams termiškai apdorojus, kad žūtų organizmas;

16.3. pašalinimas oficialiai tam tikslui patvirtintoje atliekų šalinimo vietoje, kurioje nėra nustatyto pavojaus, kad kenksmingieji organizmai pateks į aplinką, pavyzdžiui, nutekės į dirbamą žemės plotą arba vandenį, kuris gali būti naudojamas kultivuojamai žemei laistyti;

16.4. panaudojimas pramoniniam perdirbimui tiesiai ir skubiai pristatant į perdirbimo įmonę, kurioje yra oficialiai patvirtinti atliekų šalinimo įrenginiai, nustatčius, kad nėra kenksmingojo organizmo išplitimo pavojaus ir kur yra taikoma sandėliavimo zonų bei išvykstančių transporto priemonių valymo ir dezinfekavimo sistema;

16.5. taikomos kitos priemonės su sąlyga, kad nėra kenksmingojo organizmo išplitimo pavojaus. Apie tokias priemones turi būti pranešta Komisijai ir kitoms ES šalims.

17. Tarnyba užtikrina, kad augalinės medžiagos, kuri nustatyta galimai užkrėsta pagal 13.1.3. ir 13.3.3 punktus, įskaitant augalinę medžiagą, kuriai gresia pavojus auginimo vietoje, kurios apibūdinamos kaip galimai užkrėstos pagal 13.1.3 punktą, negalima sodinti. Tarnybai kontroliuojant, ji atitinkamai panaudojama arba pašalinama, kad būtų nustatyta, jog nėra pastebimo kenksmingojo organizmo išplitimo pavojaus:

17.1. bulvių stiebagumbių atveju:

17.1.1. naudojama kaip maistinės bulvės, skirtos žmonėms suvartoti, supakuotos tiesioginiam pristatymui ir vartojamos neperpakuojant vietoje, kurioje naudojami atitinkami atliekų šalinimo įrenginiai. Sėklinės bulvės gali būti tvarkomos toje pačioje vietoje, jei tai atliekama atskirai, užbaigus valymą ir dezinfekavimą;

17.1.2. naudojama kaip maistinės bulvės, skirtos pramoniniam perdirbimui ir tiesioginiam bei neatidėliotinam pristatymui į perdirbimo įmonę, kurioje yra tinkami atliekų šalinimo įrenginiai arba taikoma bent išvykstančių transporto priemonių valymo ir dezinfekavimo sistema;

17.1.3. vartoti ar sunaikinti koku nors kitu būdu, kurį turi patvirtinti Tarnyba, su sąlyga, jog nustatyta, kad negresia realus kenksmingojo organizmo plitimo pavojus;

17.2. kitų augalų dalių atveju, įskaitant stiebą ir lapų liekanas:

17.2.1. sunaikinama;

17.2.2. panaudojama ar sunaikinama koku nors kitu būdu, kurį turi patvirtinti Tarnyba, su sąlyga, jog nustatyta, kad negresia realus kenksmingojo organizmo plitimo pavojus.

18. Tarnyba užtikrina, kad visi mechanizmai, transporto priemonės, talpos, konteineriai, sandėliai arba jų dalys ir visi kiti objektai, įskaitant pakavimo medžiagas, pripažinti užkrėstais pagal 13.1.2 punktą arba galimai užkrėstais pagal 13.1.3 ir 13.3.3 punktus, turi būti sunaikinami arba išvalomi, taikant atitinkamus metodus. Po išvalymo visi šie objektai nebelaikomi užkrėstais.

19. Tinkamais mechanizmu, transporto priemonių, talpų, konteinerių, sandėlių arba jų dalių ir visų kitų objektų, įskaitant pakavimo medžiagą, pripažintų užkrėstais arba galimai užkrėstais,

valymo ir dezinfekavimo metodais laikomi tie, kurie nekelia kenksmingojo organizmo išplitimo pavojaus ir taikomi prižiūrint Tarnybai.

20. Priemonės, kurias tarnyba turi nustatyti ir kontroliuoti paženklintoje teritorijoje (teritorijose) pagal 13.1.4 ir 13.3.3 punktus, yra tokios:

20.1. tais atvejais, kai gamybos vietos buvo pripažintos užkrėstomis pagal 13.1.2 punktą:

20.1.1. lauke arba saugomuose pasėlių plotuose, pripažintuose užkrėstais pagal 13.1.2 punktą:

20.1.1.1. mažiausiai per 4 auginimo metus po užkrėtimo pripažinimo:

20.1.1.1.1. imasi priemonių išnaikinti savaime augančius bulvių ir pomidorų augalus, taip pat ir kitus kenksmingojo organizmo augalus šeimnininkus, įskaitant ir bulvinių šeimos piktžoles;

20.1.1.1.2. negali būti sodinami bulvių stiebagumbiai, augalai arba tikrosios sėklos, pomidorų augalai ir sėklos, atsižvelgiant į kenksmingojo organizmo biologiją nebus sodinami kiti augalai šeimnininkai, *Brassica* rūšies augalai, kuriuose kenksmingasis organizmas gali išlikti, bei augalai, kurie kelia realų kenksmingojo organizmo plitimo pavojų;

20.1.1.1.3. pirmo bulvių ir pomidorų derliaus sezono metu po laikotarpio, apibūdinto 20.1.1.1 punkte, ir su sąlyga, kad prieš sodinant per paskutinius dvejus auginimo metus tame lauke nebuvo aptikta savaime augančių bulvių, pomidorų augalų ir kitų augalų šeimnininkų, įskaitant ir bulvinių šeimos piktžoles, bulvių atveju leidžiama auginti tik maistines bulves, o bulvių stiebagumbiai arba, prireikus, pomidorų augalai tiriami šių taisyklių 8 punkte nustatyta tvarka;

20.1.1.1.4. bulvių ir pomidorų auginimo sezoną, einantį po 20.1.1.1.3 punkte minimo sezono ir laikantis atitinkamo sėjomainos ciklo, kuris tęsiasi mažiausiai du metus sėklinių bulvių atveju, yra atliekamas oficialus tyrimas;

20.1.1.2. per 5 auginimo metus po užkrėtimo pripažinimo:

20.1.1.2.1. imamasi priemonių išnaikinti savaime augančius bulvių ir pomidorų augalus, taip pat ir kitus kenksmingojo organizmo augalus šeimnininkus, įskaitant ir bulvinių šeimos piktžoles;

20.1.1.2.2. pirmuosius trejus metus laukas yra ruošiamas ir paliekamas dirvonuoti arba priklausomai nuo nustatyto pavojaus laipsnio yra apsėjamas javais arba paverčiamas ilgalaikę ganyklą joje intensyviai ganant arba dažnai ir trumpai ją šienaujant, arba sėjamos žolės sėklų gamybai. Kitus dvejus metus sodinami augalai, kurie nėra kenksmingojo organizmo augalai šeimnininkai ir kurie nekelia kenksmingojo organizmo išlikimo ir išplitimo pavojaus;

20.1.1.2.3. pirmo bulvių ir pomidorų derliaus sezono metu, po laikotarpio, apibūdinto 20.1.1.2.2 punkte, su sąlyga, kad lauke nėra aptinkama savaime augančių pomidorų, bulvių augalų bei bulvinių šeimos augalų ar kitų natūraliai augančių augalų šeimnininkų bent du metus iki sodinimo bulvių atveju, leidžiama auginti sėklines ar maistines bulves, o bulvių stiebagumbiai arba, prireikus, pomidorų augalai tiriami šių taisyklių 8 punkte nustatyta tvarka;

20.1.2. kituose laukuose, kai Tarnyba įsitikina, jog savaime augančių bulvių ir pomidorų augalų ir kitų kenksmingojo organizmo augalų šeimnininkų, įskaitant ir bulvinių šeimos piktžoles, pavojus pašalintas:

20.1.2.1. pirmaisiais auginimo metais po užkrėtimo nustatymo:

20.1.2.1.1. nesodinami jokie bulvių stiebagumbiai, augalai ar tikrosios sėklos, ar kiti kenksmingojo organizmo augalai šeimnininkai;

20.1.2.1.2. bulvių stiebagumbių atveju sertifikuotos sėklinės bulvės gali būti sodinamos tik maistui;

20.1.2.1.3. leidžiama sodinti pomidorus, išaugintus iš sėklos, atitinkančios Specialiuosius reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika turi nustatyti augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, juos įvežant į visas Europos Sąjungos valstybes nares ir Lietuvos Respubliką bei jose gabenant, ir specialiųjų reikalavimų dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į kai kurias saugomas zonas ir gabenimo jose, kuriuos nustato visos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika, sąrašo nuostatas. Išauginti pomidorai gali būti sodinami tik vaisiams gauti;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

20.1.2.2. antraisiais auginimo metais po užkrėtimo nustatymo:

20.1.2.2.1. bulvių atveju sėklai ar maistui leidžiama sodinti tik sertifikuotas sėklines bulves arba oficialiai patikrintas kenksminguoju organizmu neužkrėstas sėklines bulves, užaugintas kituose neužkrėstuose ūkiuose, vykdant oficialią auginimo vietų kontrolę;

20.1.2.2.2. pomidorų daigams arba vaisiams išauginti leidžiama sodinti tik pomidorus, kurie išauginti iš sėklos, atitinkančios Specialiuosius reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika turi nustatyti augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, juos įvežant į visas Europos Sąjungos valstybes narės ir Lietuvos Respubliką bei jose gabenant, ir specialiųjų reikalavimų dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į kai kurias saugomas zonas ir gabenimo jose, kuriuos nustato visos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika, sąrašo nuostatas, arba dauginant pomidorus vegetatyviniu būdu. Pomidorus dauginant vegetatyviniu būdu, jie turi būti išauginti iš sėklos, atitinkančios šiame punkte nurodytuosius reikalavimus. Tarnyba pomidorų vegetacijos metu atlieka fitosanitarinę kontrolę;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

20.1.2.3. anksčiausiai trečiaisiais metais po užkrėtimo nustatymo:

20.1.2.3.1. bulvių atveju sėklai arba maistui sodinamos tik sertifikuotos sėklinės bulvės arba sėklinės bulvės, užaugintos iš sertifikuotų sėklinių bulvių, atliekant oficialią kontrolę;

20.1.2.3.2. pomidorų daigams arba vaisiams išauginti sodinama sėkla, atitinkanti Specialiuosius reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika turi nustatyti augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, juos įvežant į visas Europos Sąjungos valstybes narės ir Lietuvos Respubliką bei jose gabenant, ir specialiųjų reikalavimų dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į kai kurias saugomas zonas ir gabenimo jose, kuriuos nustato visos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika, sąrašo nuostatas. Tarnyba atlieka pomidorų fitosanitarinį tikrinimą jų vegetacijos metu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

20.1.2.4. kiekvienais auginimo metais, minimais 20.1.2.1–20.1.2.3 punktuose, imamasi priemonių išnaikinti savaime augančius bulvių ir pomidorų augalus ir kitus kenksmingojo organizmo augalus šeimininkus, yra atliekamas auginamų pasėlių ir bulvių derliaus iš kiekvieno lauko oficialus patikrinimas šių taisyklių 8 punkte nustatyta tvarka;

20.1.3. iškart po užkrėtimo nustatymo pagal 13.1.2 punktą ir kiekvienais kitais auginimo metais:

20.1.3.1. visi gamybos vietoje esantys mechanizmai ir sandėliavimo įrenginiai, auginimo vietoje ir susiję su bulvių ar pomidorų produkcija, yra išvalomi ir, jei reikalinga, dezinfekuojami, taikant šių taisyklių 19 punktą;

20.1.3.2. siekiant išvengti kenksmingojo organizmo išplitimo, yra įvedama atitinkama laistymo ir purškimo programų kontrolė, įskaitant ir jų uždraudimą;

20.1.4. saugomo pasėlio gamybos vietoje, pripažintoje užkrėsta pagal 13.1.2 punktą, kurioje įmanoma visiškai pakeisti augimo terpę:

20.1.4.1. jokie stiebagumbiai, augalai ar tikrosios sėklos ar kiti kenksmingojo organizmo augalai šeimininkai, įskaitant pomidorų augalus ir sėklas, nesodinami ir nesėjami, kol produkcijos gamybos vietoje nebus išnaikintas kenksmingasis organizmas ir pašalinta visa bulvių ar kitų bulvinių šeimos augalų medžiaga, pirmiausiai įskaitant visišką auginamosios terpės pakeitimą ir įmonės gamybos vietos bei visos įrangos valymą ir dezinfekavimą prižiūrint Tarnybai. Norint auginti bulves ar pomidorus privaloma gauti Tarnybos leidimą;

20.1.4.2. bulvės auginamos iš sertifikuotų sėklinių bulvių arba iš minigumbų arba mikroaugalų, gautų pradinio dauginimo būdu;

20.1.4.3. pomidorai yra auginami iš sėklos, atitinkančios Specialiuosius reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika turi nustatyti augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, juos įvežant į visas Europos Sąjungos valstybes nares ir Lietuvos Respubliką bei jose gabenant, ir specialiųjų reikalavimų dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į kai kurias saugomas zonas ir gabenimo jose, kuriuos nustato visos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika, sąrašo nuostatas, arba pomidorai dauginami vegetatyviniu būdu. Pomidorus dauginant vegetatyviniu būdu, jie turi būti išauginti iš sėklos, atitinkančios šiame punkte nurodytuosius reikalavimus. Tarnyba atlieka pomidorų fitosanitarinį tikrinimą jų vegetacijos metu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, *Žin.*, 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

20.1.4.4. siekiant išvengti kenksmingojo organizmo plitimo yra įvedama atitinkama laistymo ir purškimo programų kontrolė, įskaitant ir jų uždraudimą;

20.2. paženklintoje teritorijoje Tarnyba nustato priemones:

20.2.1. nedelsiant po nustatyto užkrėtimo visos bulvių arba pomidorų gamybai naudojamos saugojimo patalpos ir mašinos turi būti atitinkamais metodais deramai valomos ir dezinfekuojamos;

20.2.2. nedelsiant ir bent trejus metus po užkrėtimo nustatymo:

20.2.2.1. kai paženklinta teritorija buvo nustatyta pagal 13.1.4 punktą:

20.2.2.1.1. prižiūri vietas ir patalpas, kur auginami, laikomi ir apdorojami bulvių stiebagumbiai ir pomidorai, taip pat patalpas, kur bulvių ir pomidorų apdorojimo mašinomis dirbama pagal sutartį;

20.2.2.1.2. sodinti tik sertifikuotą sėklą arba bulvių sodinimui skirtą sėklą, išaugintą vykdant oficialią kontrolę toje zonoje, ir ištyrus po sėklai skirtų bulvių derlių, nuimtą produkcijos gamybos vietose, kurios nustatytos kaip galimai užkrėstos pagal 13.1.3 punktą;

20.2.2.1.3. atskirai laikyti sėklinių bulvių atsargas nuo maistinių bulvių visuose toje teritorijoje esančiuose sandėliuose;

20.2.2.1.4. sodinami tiek tie pomidorai, kurie buvo išauginti iš sėklos, atitinkančios Specialiuosius reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika turi nustatyti augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams, juos įvežant į visas Europos Sąjungos valstybes nares ir Lietuvos Respubliką bei jose gabenant, ir specialiųjų reikalavimų dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų įvežimo į kai kurias saugomas zonas ir gabenimo jose, kuriuos nustato visos Europos Sąjungos valstybės narės ir Lietuvos Respublika, sąrašo nuostatas, arba pomidorai dauginami vegetatyviniu būdu. Pomidorus dauginant vegetatyviniu būdu, jie turi būti išauginti iš sėklos, atitinkančios šiame punkte nurodytuosius reikalavimus. Tarnyba atlieka pomidorų fitosanitarinį tikrinimą jų vegetacijos metu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, *Žin.*, 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

20.2.2.1.5. atlieka oficialų tyrimą;

20.2.2.2. tais atvejais, kai paviršiniai vandenys buvo pripažinti užkrėstais arba laikomi vienu iš galimų kenksmingojo organizmo plitimo šaltinių:

20.2.2.2.1. atlieka kasmetinį tyrimą atitinkamu laiku, įskaitant paviršinių vandenų ir atitinkamų bulvinių šeimos augalų šeiminių bandinių ėmimą susijusiuose vandens šaltiniuose;

20.2.2.2.2. vykdo oficialų laistymo ir purškimo programų tikrinimą, įskaitant draudimą naudoti užterštą pripažintą vandenį augalinei medžiagai ir, jei reikia, kitiems augalams šeiminiams laistyti ar purkšti. Šis draudimas gali būti atšaukiamas, remiantis kasmetinio tyrimo duomenimis ir panaikinant užkrėtimo statusą, jei oficialios įstaigos įsitikina, kad vanduo nebėra užkrėstas. Draudimą naudoti vandenį augalams šeiminiams drėkinti ir laistyti galima panaikinti,

jei atliekama oficiali kontrolė, taikant oficialiai patvirtintus metodus, kuriais kenksmingasis organizmas pašalinamas ir jo plitimas sustabdomas;

20.2.2.2.3. tais atvejais, kai nuotekų vanduo yra užterštas, pradeda oficialiai tikrinti skystas ir kietas atliekas, pašalinamas iš pramoninio perdirbimo ir pakavimo patalpų, kuriose dirbama su augaline medžiaga;

20.2.3. kur tikslinga, sudaro visų sėklinių bulvių atsargų pakeitimo per tam tikrą laikotarpį programą.

21. Šiose taisyklėse minimi oficialiai patvirtinti atliekų apdorojimo įrenginiai turi atitikti žemiau pateiktas nuostatas taip, kad būtų išvengta kenksmingojo organizmo plitimo pavojaus:

21.1. bulvių ir pomidorų atliekos (tarp jų ir netinkami vartoti pomidorai ir netinkamos bulvės bei lupenos) ir kitos kietosios su bulvėmis ir pomidorais susijusios atliekos (tarp jų ir dirvožemis, akmenys bei kitos nuolaužos) yra pašalinamos:

21.1.1. oficialiai tam tikslui patvirtintoje atliekų šalinimo vietoje, kurioje nėra nustatyto pavojaus, kad kenksmingieji organizmai pateks į aplinką, pavyzdžiui, nutekės į dirbamą žemės plotą ar kontaktuos su vandens telkiniu, kuris gali būti naudojamas dirbamai žemei laistyti. Atliekos yra saugiai pristatomos tiesiai į sąvartyną, užtikrinant, kad jokia jų dalis nebus pamesta;

21.1.2. sudeginant;

21.1.3. kitomis priemonėmis, jeigu užtikrinama, kad nėra kenksmingojo organizmo išplitimo pavojaus. Apie tokias priemones turi būti pranešta Komisijai ir kitoms ES šalims;

21.2. prieš pašalinant skystas perdirbimo atliekas, savo sudėtyje turinčias kietų dalelių, jos turi būti filtruojamos arba nusodinamos. Nuosėdos yra sunaikinamos 21.1 punkte nurodytais būdais. Po to skystos atliekos:

21.2.1. mažiausiai 30 minučių kaitinamos mažiausiai 60°C temperatūroje, užtikrinant tokią temperatūrą visame jų tūryje;

21.2.2. sunaikinamos kitokiu būdu, gavus oficialų leidimą arba oficialiai kontroliuojant, kad nekiltų pavojus, jog atliekos gali patekti į kultivuojamas žemes ar vandens telkinius, naudojamus dirbamai žemei laistyti. Apie atliekų pašalinimo būdą yra pranešama kitoms šalims narėms ir Komisijai;

21.3. aukščiau išvardyti pašalinimo būdai taip pat taikomi ir užkrėstų bulvių siuntų tvarkymo, pašalinimo ir perdirbimo atliekoms.

22. Draudžiamas kenksmingojo organizmo laikymas ir platinimas, išskyrus žemės ūkio ministro nustatytus atvejus mokslo, tyrimų ir selekcijos tikslais, jeigu tai netrukdytų kenksmingojo organizmo kontrolei ir nesukeltų jos išplitimo pavojaus.

23. Savo pačių gaminamai produkcijai ES šalims gali priimti tokias papildomas arba griežtesnes priemones, kurios gali būti reikalingos kovojant su kenksminguoju organizmu arba sustabdomas jo plitimą. Išsamios šių priemonių detalės pranešamos kitoms ES šalims ir Komisijai.

V. INFORMACIJOS PERDAVIMAS UŽSIENIO VALSTYBĖMS IR TARPTAUTINĖMS ORGANIZACIJOMS

24. Tarnyba apie atliekamus kasmetinius tyrimus turi informuoti ES šalis bei Komisiją. Pranešimai (ataskaitos) privalo būti pateikti kiekvienais kalendoriniais metais iki birželio 1 d., išskyrus dėl bulvių, kurios naudojamos kaip ūkinė bulvių sėkla. Šiai produkcijai pranešimai (ataskaitos) turi būti pateikti kiekvienais kalendoriniais metais iki rugsėjo 1 d. Ataskaitose turi būti nurodyta:

24.1. atliekant tyrimus su bulvėmis:

24.1.1. bendras plotas hektarais, apsodintas sėklinėmis arba kitomis bulvėmis;

24.1.2. stratifikavimas pagal sėklų kategoriją ir paskirtį ir, jei reikia, pagal regioną;

24.1.3. tyrimams paimtų mėginių skaičius ir jų paėmimo laikas;

24.1.4. laukuose atliktų vizualinių patikrinimų skaičius;

- 24.1.5. stiebagumbių vizualinių patikrinimų (ir mėginio dydis vienetais) skaičius;
- 24.2. atliekant tyrimus su augančiais pomidorais, kurie skirti sodinamajai medžiagai ir profesionaliam naudojimui:
 - 24.2.1. bendras augalų skaičius;
 - 24.2.2. vizualinių patikrinimų skaičius;
- 24.3. atliekant tyrimus su kitais augalais šeimininkais, išskyrus bulves ir pomidorus, įskaitant laukinius bulvinių šeimos augalus šeimininkus:
 - 24.3.1. rūšys;
 - 24.3.2. tyrimams paimtų pavyzdžių skaičius ir jų paėmimo laikas;
 - 24.3.3. sritis ar upė, iš kurios buvo paimti bandiniai;
 - 24.3.4. tyrimų metodas;
- 24.4. vandens ir skystų atliekų iš pramoninio perdirbimo ir pakavimo patalpų tyrimo atveju:
 - 24.4.1. tyrimams paimtų bandinių skaičius ir jų paėmimo laikas;
 - 24.4.2. sritis, upė ar vieta (patalpos), iš kurios buvo paimti bandiniai;
 - 24.4.3. tyrimų metodas.
- 25. Tarnyba privalo kaupti informaciją apie diagnozuotus kenksmingojo organizmo židinius, taikyti fitosanitarijos priemones, kol bus nustatyta, kad kenksmingojo organizmo židinis visiškai sunaikintas.
- 26. Tarnyba nedelsdama privalo pranešti Europos ir Viduržemio jūros augalų apsaugos organizacijai, ES šalims ir Komisijai apie:
 - 26.1. įtarimą dėl kenksmingojo organizmo aptikimo:
 - 26.1.1. bulvių atveju nurodant:
 - 26.1.1.1. siuntoje esančių bulvių veislės pavadinimą;
 - 26.1.1.2. bulvių tipą (maistinės, sėklinės ir pan.) ir tam tikrais atvejais – sėklinių bulvių kategoriją;
 - 26.1.2. pomidorų augalų atveju – siuntoje esančių pomidorų veislės pavadinimą ir, prireikus, kategoriją;
 - 26.2. kai yra pavojus, kad iš kitos ES šalies ar į kitą ES šalį pateks užkrėsta augalinė produkcija, Tarnyba nedelsdama pateikia suinteresuotai ES šaliai bei Komisijai informaciją:
 - 26.2.1. siuntoje esančių bulvių (pomidorų) veislės pavadinimą;
 - 26.2.2. krovinio siuntėjo ir krovinio gavėjo pavadinimą ir adresą;
 - 26.2.3. bulvių arba pomidorų siuntos išsiuntimo dieną;
 - 26.2.4. išsiųstos bulvių arba pomidorų siuntos dydį;
 - 26.2.5. augalo paso kopiją arba, tam tikrais atvejais, augalo paso numerį, arba, tam tikrais atvejais, augintojo arba prekiautojo registravimo numerį ir pranešimo apie išsiuntimą kopiją.
- 27. Baigus tyrimus, pranešime apie bet kokią užkrėtimą kenksminguoju organizmu Tarnyba nurodo:
 - 27.1. užkrėtimo patvirtinimo datą;
 - 27.2. tyrimo, atlikto užkrėtimo šaltiniui ir galimam plitimui nustatyti, įskaitant bandinių ėmimo lygį, trumpą aprašymą;
 - 27.3. informaciją apie patvirtintą arba tariamą užkrėtimo šaltinį;
 - 27.4. duomenis apie nustatyto užkrėtimo mastą, įskaitant produkcijos gamybos vietų skaičių, o bulvėms – siuntų skaičių, nurodant veislę, o sėklinių bulvių atveju – kategoriją;
 - 27.5. duomenis apie teritorijos ribų nustatymą, įskaitant užkrėstų produkcijos gamybos vietų skaičių toje teritorijoje;
 - 27.6. duomenis apie vandens tyrimą, nurodant vandens telkinio pavadinimą bei vietą ir draudimo laistymui arba purškimui mastą;
 - 27.7. eksporto į trečiąsias šalis atveju bet kurios užkrėstos pomidorų krovinio arba siuntos sertifikato duomenis arba judant Europos Bendrijoje – augalo paso numerį;
 - 27.8. Komisijai pareikalavus, bet kokią kitą informaciją apie patvirtintą protrūkį.

28. Tarnyba užtikrina, kad apie įtariamą kenksmingojo organizmo išplitimą arba patvirtintą jo buvimą bus pranešta kitoms Lietuvos suinteresuotoms atsakingoms oficialioms institucijoms.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-98 "Dėl *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kenksmingojo organizmo fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo